

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi alkoholilain 17 ja 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta pyytää asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä laiksi alkoholilain 17 ja 26 §:n muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan alkoholijuomien vähittäismyyntiä koskevia säännöksiä muutettavaksi siten, että sallittaisiin luvanvaraiseen vähittäismyyntiin enintään 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien alkoholijuomien lisäksi myös enintään 8,0 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävät käymisteitse valmistetut alkoholijuomat. Opetushallitus lausuu seuraavaa.

Opetushallitus uudistaa huolestuneisuutensa hallituksen esityksen mukaisen muutoksen vaikutuksista lapsiin ja nuoriin.

Lausuntopyynnön kohteena olevassa hallituksen esityksen esivalmistelumuistiossa on tullut esille, että esitetyn muutoksen arvioidaan kasvattavan alkoholin kulutusta Suomessa (THL:n lausunto). Opetushallitus viittaa lisäksi THL:n ja muiden viranomaisten lausuntoihin hallituksen esityksen luonnoksesta, joissa vastustettiin esitettyä muutosta tunnistettujen haitallisten vaikutusten vuoksi.

Muilta osin Opetushallitus uudistaa aiemmin antamansa lausunnon.

Kouluterveyskyselyn 2023 mukaan (THL tilastoraportti 48/2023, 21.9.2023) nuorten ja alaikäisten lasten alkoholijuomien käyttö on vähentynyt pitkän seuranta-ajan aikana. Tosihumalassa olleiden osuuden lasku on jatkunut ammatillisten oppilaitosten opiskelijoilla, mutta muissa oppilaitoksissa opiskelevilla muutos on tasaantunut vuoden 2015 jälkeen.

Saatavuuden paranemisen on osoitettu lisäävän nuorten alkoholinkäyttöä. Vuoden 2018 alkoholilakimuutoksen jälkeen nuorten kerralla juomat alkoholimäärät lisääntyivät erityisesti tytöillä. Opetushallitus on huolissaan lisääntyneen alkoholinkäytön vaikutuksista lasten ja nuorten koulu- ja opiskeluterveyteen ja koulupoissaoloihin.

Heidi Ruonala

Juristi

Opetushallitus

19.3.2024

OPH-1178-2024

Opetushallitus ilmaisee huolensa myös lasten vanhempien alkoholikäytön lisääntymisestä miedomprien alkoholijuomien laajemman tarjonnan myötä. Vanhempien alkoholinkäytön vaikutukset lapsiin ovat pitkäkestoisia ja heijastuvat myöhemmällä iällä mielenterveys- ja päihdeongelmien sekä huono-osaisuuden riskeinä.

Alkoholilain muutoksen toimeenpanossa tulee huomioida, miten turvataan lasten ja nuorten suojelu alkoholilta ja alkoholinkäytön haitoilta. Lainmuutoksen myötä tulisi kiinnittää huomiota ennaltaehkäisevään päihdetyöhön kouluissa ja oppilaitoksissa sekä pohtia konkreettisia keinoja, joilla päihde- ja riippuvuustyö huomioidaan näkyvämmiin lasten ja nuorten keskuudessa.